

Verksamhetsplan 2022

Innehåll

Innehåll	2
1. ÅSUBs uppdrag och styrning	3
2. Resurser och verksamhetsförutsättningar	4
3. Verksamhetsmål och delmål.....	5
3.1 Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUBs fakta	5
3.2 Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling	6
3.3 Effektiv och säker produktion.....	7
3.4 Organisationen och samverkan med partners stöder ÅSUBs utveckling	8
3.5 Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden.....	9
4. Horisontella fokusområden	10
4.1 Genusperspektivet	10
4.2 Hållbar utveckling	10
4.3 Självstyrelsen.....	10
5. Strategiska fokusområden för verksamhetsåret	11
5.1 Bärkraftiga välfärdssystem	11
5.2 Offentliga sektorns utveckling	12
5.3 Bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling efter coronapandemin	13
5.4 Miljö och hållbar utveckling.....	14
5.5 Övriga utvecklingsområden och -projekt.....	14

1. ÅSUBs uppdrag och styrning

Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB) verksamhetsplan för 2022 utgör en sammanfattning av den planerade verksamheten som ska bedrivas under året. Planens första del omfattar utveckling av verksamheten i form av mål och mätbara delmål för att leva upp till och upprätthålla ÅSUBs kvalitetsmål. Den andra delen av planen lyfter fram strategiska fokusområden och hur de förverkligas genom aktiviteter inom statistikområden, planerade uppdrag samt externfinansierade projekt. I föreliggande verksamhetsplan finns tre horisontella mål som präglar all produktion och verksamhet - nämligen genusperspektivet, hållbar utveckling samt självstyrelsen. All verksamhet syftar till att bidra till fakta- och kunskapsunderlag för beslut, debatt, utbildning och vidare forskning.

ÅSUB uppdrag enligt gällande lag (Landskapslag 1993:116) är att verka som officiell statistikmyndighet och utöver det bedriva utrednings- och forskningsverksamhet.

ÅSUB leds av en direktion bestående av sakkunniga samt representanter för uppgiftslämnarna och de som efterfrågar byråns tjänster. Direktionen leder och övervakar verksamheten och beslutar om ÅSUBs verksamhetsplan på basen av visionen och de övergripande mål som landskapsregeringen har ställt upp.

ÅSUBs vision är:

"ÅSUB producerar statistik och samhällsanalys av hög kvalitet för förståelsen och utvecklingen av det åländska samhället."

ÅSUBs övergripande mål har FN:s grundläggande principer för officiell statistikproduktion som bas och följer Riktlinjer för europeisk statistik (European Statistics Code of Praxis). Syftet med de övergripande målen är att säkerställa att de resurser som huvudmannen tillför ÅSUB används på bästa möjliga sätt. De övergripande målen finns att läsa på ÅSUBs webbplats: https://www.asub.ax/sites/www.asub.ax/files/attachments/page/overgripande_mal_for_asub_2020_2023_0.pdf

Vid sidan om lagen om ÅSUB regleras verksamheten främst av Statistiklag för Åland samt av EU:s allmänna dataskyddsförordning.

Den interna kontrollen säkerställs genom arbetsordningen som direktionen fastställt där ansvarsfördelningen och beslutsnivåerna inom myndigheten anges. Manualer och dokumentation för varje produktionsprocess säkrar rutinerna och standardiserade förfaranden. Varje statistik- och verksamhetsområde har en ansvarsperson samt en ersättare för att trygga produktionen och kvaliteten. Vid prioritering mellan uppdrag tillämpas föreliggande verksamhetsplan och uppdragspolicyn som direktionen beslutat om (https://www.asub.ax/sites/www.asub.ax/files/attachments/page/uppdragspolicy_reviderad_juni_2020_publicerad.pdf).

Direktören följer månatligen upp ekonomin och att inkomsterna flyter in efter fakturering. Direktionen behandlar budgetuppföljning med avvikelser samt information om publiceringar, projektaktivitet och andra aktuella händelser vid varje möte. ÅSUB har säkerställt att myndigheten alltid använder fyra ögon-principen vid tillämpningen av landskapsförvaltningens ekonomimodell. Upphandling av IT-utrustning och -tjänster sker då det är möjligt i samverkan med Åda ab och följer det IT-program som myndigheten uppdaterar årligen. ÅSUB följer även

landskapsförvaltningens jämställdhets- och likabehandlingsplan och personalrelaterade handlingsplaner.

Direktionen har antagit ett fyraårigt verksamhetsprogram som omfattar perioden 2020-2023. Verksamhetsplanen specificerar de fem särskilda aktivitetsområden som verksamhetsprogrammet omfattar, vilka stöder de övergripande kvalitetsmålen, och bidrar därmed till ett kontinuerligt fokus på kvaliteten i ÅSUBs produktion.

Vidare lyfter verksamhetsplanen fram fyra tematiska fokusområden med målet att stöda åländska beslutsfattare inom offentlig och privat sektor med kunskapsunderlag inom aktuella områden. Dessa tematiska fokusområden är:

- bärkraftiga välfärdssystem,
- offentliga sektorn i utveckling,
- bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling efter coronapandemin samt
- miljö och hållbar utveckling.

Planen inleds med en översikt över resurssituationen och myndighetens verksamhetsförutsättningar för året.

2. Resurser och verksamhetsförutsättningar

ÅSUBs viktigaste resurs är den kvalificerade personalen. Enligt budgetförslaget kommer personalstyrkan vid ÅSUB 2022 att bestå av tio fasta heltidstjänster och en tillfällig tjänst. Av personalens arbetade timmar under de senaste tre åren har i storleksordningen 55 procent varit täckta av ÅSUBs basbeviljning. Resterande del av arbetstiden finansieras av intäkter genererade av olika former av uppdragsverksamhet. För år 2022 beräknas cirka 60 procent av personalens arbetade timmar finansieras av den föreslagna basbeviljningen i budgeten. Eftersom statistikproduktionen är ett offentligt myndighetsuppdrag finansieras i huvudsak all officiell statistik, inklusive de administrativa grundfunktionerna, IT-infrastrukturen och den kompetensutveckling som krävs för att upprätthålla rollen, av den fasta budgeten från lagtinget. Större statistikuppdrag, de mer omfattande utredningsprojekten samt forskningen finansieras av uppdragsgivarna.

Av personalens totala arbetstid beräknas under det kommande året högst 20 procent gå till övergripande planering, uppföljning, utveckling av statistiken, kvalitetssäkring, anbud, projektgenerering och externa aktiviteter samt runt sex procent till kompetens- och metodutveckling. Stora förändringar inom personalgruppen den senaste tiden ställer särskilda krav på metod- och kompetensinsatserna under året.

En målsättning för ÅSUB är att öka långsiktigheten i produktionen genom att prioritera återkommande projekt, samt projekt som faller inom ÅSUBs prioriterade områden. För att säkerställa beslutsfattarnas mera omedelbara behov av kunskapsunderlag tillämpas ramavtal och fleråriga avtal samtidigt som ÅSUB ökat användningen av modeller och analysverktyg som kan möta mera kortsiktiga analysbehov inom till exempel lagberedningen och landskapsregeringens budget- och utvecklingsarbete. ÅSUB har ingått ramavtal dels med landskapsregeringen, dels med forskningsinstitut utanför Åland.

Enligt förslaget till landskapets budget beräknas verksamhetsintäkterna uppgå till 288 000 euro, vilket är ungefär i nivå med budgeten för 2021. Nettobudgetanslaget uppgår enligt direktionens förslag till 675 200. ÅSUB har med den finansieringen förutsättningar att genomföra aktiviteter för samtliga verksamhetsmål och inom alla

fyra fokusområden. Utvecklingsinsatser som bidrar till ÅSUBs övergripande mål prioriteras generellt.

3. Verksamhetsmål och delmål

För att uppfylla de övergripande mål som landskapsregeringen har fastställt prioriterar ÅSUB i det fyraåriga verksamhetsprogrammet fem verksamhetsmål i utvecklingsarbetet. I fyraårsprogrammet presenteras för varje verksamhetsmål konkreta mätbara delmål som ska uppfyllas inom år 2023. I den här årsplanen ställs mätbara delmål för varje verksamhetsmål för 2022 upp. Samtliga prioriterade verksamhetsmål är centrala för att trygga det starka förtroendekapital som kännetecknar ÅSUBs verksamhet. För ÅSUB är förtroendet bland såväl användare som uppgiftslämnare samt att verksamheten präglas av kvalitet och erfarenhet, helt avgörande.

3.1 Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUBs fakta

Informationen om ÅSUBs statistik och produkter samt en generellt ökad synlighet för ÅSUB har fortsatt hög prioritet under året.

Bland målgrupperna för verksamheten är landskapsregeringen, lagtinget och landskapets myndigheter centrala. Den övergripande målsättningen för såväl statistikproduktionen som analysverksamheten är i hög grad knuten till ett växande behov av kvalificerat beslutsunderlag inom självstyrelsens organ och processer.

Även kommunerna och den kommunala sektorns organ är betydelsefulla användare av ÅSUBs produkter och tjänster. Andra viktiga målgrupper är det åländska näringslivet och dess organisationer samt media, skolor, studerande och forskare. I förlängningen är den breda allmänheten målgrupp för ÅSUBs produktion. Utöver dessa mycket viktiga målgrupper inom Åland finns även en växande efterfrågan på ÅSUBs statistikprodukter och analysverksamhet utanför Åland.

Målet är att användarna lätt ska hitta den information och fakta som de söker och att de aktuella uppgifterna är lätta att förstå, använda och vidareförädla. ÅSUB förstår användarnas och uppdragsgivarnas behov och vi finns tillgängliga för att vägleda och förklara. Webbplatsen (www.asub.ax) är den främsta kanalen för förmedling av ÅSUBs nyheter, statistik och forskningsresultat. Den samlade planerade publiceringsverksamheten 2022 sammanfattas i följande tabell.

ÅSUBs planerade publiceringar 2022

	ÅSUB			Totalt
	generellt	Statistik	Utredningar/forskning	
Böcker och övrigt	2	2	2	6
Webbpubliceringar		50		50
Rapporter		4	7	11
Meddelanden		39		39
Översikter & indikatorer			6	6
Publiceringar totalt	2	95	15	112
Databastabeller		250	180	430

Delmål

- En helt ny kommunikationspolicy färdigställs och tillämpas systematiskt i förmedlingen.
- ÅSUB tillämpar principen om öppna data genom att öka tillgången på användarvänliga databastabeller på webbplatsen.
- Användningen av webbplatsen ökar med i genomsnitt 5 procent.
- Interaktiva grafer introduceras på webbplatsen.
- ÅSUB möter uppdragsgivarna genom att erbjuda en muntlig presentation av resultatet vid varje större projektleverans.
- ÅSUB presenterar den uppdaterade webbplatsen och utbildar Lagtinget och dess personal i webbplatsens databaser.
- ÅSUB medverkar i minst två jubileumsseminarier som uppmärksammar Åland 100.
- Ålands 100 års jubileum synliggörs på ÅSUBs webbplats samt genom flera former av publiceringar på sociala medier såvida myndigheten kan fortsätta att förmedla information via dessa kanaler.
- ÅSUB når 850 följare på sociala medier med samma förbehåll som på motsvarande punkt.
- ÅSUB tillhandahåller ett åländsk statistikbingo för elever i grundskolan för att uppmärksamma Åland 100.

3.2 Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling

ÅSUB är nyckelaktören i det åländska statistiksystemet – en väl utarbetad struktur av myndigheter, organisationer och företag som tillhandahåller data som ÅSUB bearbetar och publicerar i form av officiell statistik. Metoderna för uppgiftsinlämningen utvecklas löpande för att underlätta för dem som lämnar uppgifter. Utgångspunkten för statistikproduktionen är att i första hand använda data som redan finns samlade. I andra hand hämtas uppgifter direkt från uppgiftslämnarnas administrativa system och i tredje hand samlas uppgifter in via direktinsamling. Vid insamling från företag, myndigheter, organisationer, hushåll och individer rekommenderas starkt att inlämningen sker elektroniskt via vårt säkra e-verktyg för formulär och säker dataöverföring.

I enlighet med respektive statistiklag och det övergripande ramavtalet mellan ÅSUB och Statistikcentralen och andra statistikmyndigheter i riket utbyts statistik och mikrodata mellan statistikmyndigheterna för att minska uppgiftslämnarbördan samt insamlingskostnaderna.

ÅSUB informerar löpande om statistikens roll i samhället, bygger förtroendefulla relationer med och motiverar uppgiftslämnarna. En fortsatt lyhördhet och anpassningsförmåga är nycklarna till ett effektivt och smidigt statistiksystem även framöver. ÅSUB prövar kontinuerligt nya möjliga informationskällor för att minska uppgiftslämnarbördan. ÅSUB har en aktiv dialog med registermyndigheterna för att säkerställa att uppgifterna överförs med ett sådant innehåll och format att de fyller de statistikbehov Åland har.

Delmål

- I samband med större förändringar av insamlingsmetoderna förs en dialog med och görs särskilda informationsinsatser till de berörda uppgiftslämnarna.

- Inkomstregistret tas i bruk för framställning av såväl den offentliga som den privata lönestatistiken i så stor utsträckning som täckningen av data medger.
- Den förnyade kommunala insamlingsmetoden för ekonomistatistiken används för alla statistikprodukter inom området kommunal ekonomi.
- Det säkra e-tjänstverktyget erbjuds i all insamling av individdata som inte sker genom annan säker kanal.
- ÅSUB möter under året representanter för uppgiftslämnarna inom något av de större statistikområdena för dialog om utvecklingen av insamlingen och statistikens behov.
- Metoderna för hur insamlade uppgifter kvalitetsgranskas utvecklas. Uppgifterna kontrolleras så nära källan som möjligt för att minimera riskerna för fel.
- ÅSUBs hälso- och sjukvårdsstatistiken utökas och nya källor prövas.

3.3 Effektiv och säker produktion

ÅSUBs verksamhet är starkt beroende av en modern IT-infrastruktur som möjliggör säker datahantering och en fortlöpande effektivisering inom produktions-processerna. I samverkan med IT-leverantören upprätthåller ÅSUB en säker drift av systemen och en hög IT- och informationssäkerhet. ÅSUB använder den för landskapsförvaltningen framtagna IT-strategin till de delar den är tillämpbar inom ÅSUBs verksamhet. Planen för ÅSUBs IT-behov uppdateras och personalens datorer förnyas i enlighet med den. Sedan november 2019 har ÅSUB en helt egen filserver med krypterat informationsflöde och möjlighet att logga aktiviteterna.

ÅSUB följer utvecklingen av statistiska metoder och analysmetoder samt anpassar och förnyar vid behov de programvaror som används. Produktionen är systematiserad och dokumenterad i manualer. Vedertagna definitioner och begrepp tillämpas.

Delmål

- ÅSUB upprätthåller kännedomen om dataskyddsförordningens krav, myndighetens egna riktlinjer för informationssäkerhet och hög processmedvetenhet i produktionen.
- Ökad användning av programvaran R och kodningsmetoder bidrar till automatiserade och effektivare processer, manuella moment minskar.
- Relationsdatabaserna (SQL) utvidgas, databaserna används inom flera verksamhetsområden.
- Systematiserat konsekvensbedömningsförfarande tillämpas.
- Varje produkt, process och projektområde har en ansvarig person och en ersättare för att minska riskerna och sårbarheten.
- Alla variabler som ÅSUB använder har en metadatabeskrivning.
- Punktligheten i ÅSUBs behålls på en nivå där 90 procent eller mer av publiceringarna sker enligt publiceringsplan.
- ÅSUBs plan för IT-satsningar uppdateras och omfattar en systematiserad livscykelhantering av all hårdvara inom organisationen.

3.4 Organisationen och samverkan med partners stöder

ÅSUBs utveckling

ÅSUB består organisatoriskt av två enheter där aktiv samverkan och användning av gemensamma resurser bidrar till en sammanhållen organisation. Utvecklingsprojekt drivs gemensamt. Rollerna och interna gruppers uppgifter klargörs i arbetsordningen för ÅSUB. För ÅSUB är ett aktivt samspel med partners inom och utanför Åland inom såväl statistikproduktionen som inom utrednings- och forskningsverksamheten av stort värde.

En tydlig organisering av arbetet inom ÅSUB är stor vikt för verksamhetens styrning. Inom analys- och forskningsverksamheten organiseras arbetet med utgångspunkt i tydligt avgränsade projekt. För varje enskilt projekt utses en huvudansvarig ledare. De viktigaste målgrupperna identifieras för varje uppdrag.

Inom statistikproduktionen är utgångspunkten för organiseringen av ansvaret de statistikområden som produktionen omfattar. För varje statistikområde finns en statistiker som ansvarar för att den planerade verksamheten inom området förverkligas.

Arbetsplatsmöten hålls varje vecka samt enhetsmöten regelbundet, och efter behov, för att säkerställa informationsutbytet och alla medarbetares delaktighet i utvecklingsarbetet.

Då ÅSUB är ett litet institut utgör nätverken en omistlig del i genomförandet av många projekt. I nätverken ingår en rad olika utrednings- och forskningsinstitutioner, statistikmyndigheter, företag samt institutioner inom förvaltning. I dessa för ÅSUB viktiga nätverk finns åländska aktörer representerade, men även aktörer utanför Åland, från Norden, EU och i viss mån även från andra håll i världen. Genom nätverken kan ÅSUB knyta till sig kompetensområden som organisationen inte täcker in med eget kunnande inom till exempel miljö, teknik, modellanalys och internationell rätt. ÅSUB fortsätter att bygga relationer för att vidareutveckla förtroendet och nätverken i relevanta miljöer.

Personalen representerar Åland i det nordiska samarbetet, framför allt inom statistikverksamheten och inom det regionalpolitiska forskningsområdet. ÅSUB deltar i de nordiska chefsstatistikernas möten och i det nordiska nätverkssamarbetet inom ett flertal statistikområden. Under 2016 inleddes ett utökat samarbete mellan Nordens fyra små statistikbyråer, Färöarna, Grönland, Island och Åland. Kontakterna fortsätter under året. Vidare levererar ÅSUB data om Åland till FN:s statistiska avdelning. Personalen deltar även i andra internationella forskningssamarbeten och nätverk.

Delmål

- Ett underlag för revidering av statistiklagen tas fram.
- Förnyandet av samarbetsavtalet med Statistikcentralen förs framåt.
- ÅSUB medverkar i KUT-samarbetet (samarbete för hållbar kunskapsutveckling) på Åland.
- Personalen vid ÅSUB medverkar årligen i de nordiska statistiknätverken.
- Samarbetet med FN:s statistiska avdelning utvecklas
- ÅSUB deltar i nordiska forskarnätverk inom relevanta områden.
- ÅSUB medverkar i minst ett strategiskt forskningsprojekt med forskningsinstitut utanför Åland för att utveckla ÅSUB som institut.

- Flera interna seminarier per termin stöder det institutionella lärandet inom myndigheten och tar tillvara allas kunskande i processerna.

3.5 Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden

ÅSUBs verksamhet är till betydande delar forskningsbaserad och förutsätter därför god kännedom om för verksamheten relevant vetenskaplig teoribildning och utvecklingen av metoderna inom området. Arbetsuppgifterna kräver en gedigen metod- och databearbetningskunskap hos de anställda. En väl överlagd satsning på personalens kompetens är därför av strategisk betydelse för ÅSUBs långsiktiga utveckling.

Med medarbetarsamtalen som grund ställs personliga mål upp för kompetensinsatserna under året. Generellt kommer externa kurser med inriktning på statistisk analys, ekonomiska modeller, visualisering, informationssäkerhet, digitalisering och offentlig ekonomi att vara aktuella under året. Varje medarbetare tar även ett eget ansvar för lärandet inom ramen för ÅSUBs kompetensutvecklingsprogram och för omvärldsbevakningen inom sina respektive sakområden.

ÅSUBs personal kompletterar varandra såväl fack- som erfarenhetsmässigt, men även vad gäller personliga styrkor. Mångfalden i kompetenser, erfarenheter och egenskaper ger en god grund för ett dynamiskt arbetsklimat där de kompletterande styrkorna bidrar till ÅSUBs utveckling. ÅSUBs verksamhet präglas av ett öppet arbetsklimat, respekten och förtroendet för kunskandet inom arbetsgemenskapen är stort.

Delmål

- Medarbetar- och ledarskapsdialog med uppföljning av behov för kompetensutveckling genomförs under året.
- Varje medarbetare bereds utrymme för lärande, deltagande i utbildningar eller e-kurser samt självstudier. Kompetensutvecklingen realiseras även genom att varje medarbetare erbjuds att delta i en extern utbildning eller kompetensaktivitet.
- Medarbetare som deltagit i externa kurser och seminarier delar med sig av det mest relevanta innehållet för ÅSUBs övriga personal.
- Postgraduala studier uppmuntras och underlättas genom möjlighet till tjänstledighet på deltid.
- Kunskaperna inom mikrosimuleringsmodellen Sisu samt i makroekonomisk jämviktsmodellering utökas så att flera medarbetare kan ta sig an projekt, till exempel för bedömning av lagförslag, där modellerna används.
- En temaaktivitet som har positiv inverkan på arbetsklimatet ordnas.
- ÅSUB är en attraktiv arbetsgivare som tar till vara de möjligheter som finns för landskapsanställda och erbjuder ändamålsenliga förutsättningar för medarbetarna vad gäller arbetsmiljö.

4. Horisontella fokusområden

Tre horisontella fokusområden genomsyrar ÅSUBs verksamhet, nämligen genusperspektivet, hållbar utveckling samt självstyrelsen.

4.1 Genusperspektivet

Könsperspektivet beaktas i all relevant statistik. Inom statistik som berör befolkning och arbetsmarknad redovisas uppgifter efter kön alltid då det är möjligt. Vid varje projekt bedöms särskilt om frågan som utreds har ett genusperspektiv som bör synliggöras. Därutöver producerar ÅSUB särskilda produkter och rapporter för att belysa situationen för kvinnor och män på Åland.

På ÅSUBs webbplats finns ett särskilt temaområde om kvinnor och män där olika slag av produkter med genusperspektiv finns samlade. Temaområdet utvecklas efter hand. ÅSUB har fått ett fortsatt uppdrag att producera en jämställdhetsanalys som bilaga till landskapets budget för 2022. Bilagan publiceras även som en särskild översikt samtidigt som budgeten offentliggörs.

4.2 Hållbar utveckling

Hållbarhetsperspektivet beaktas i ÅSUBs dagliga verksamhet och ÅSUB är delaktig i det åländska nätverket Bärkraft.ax. ÅSUB deltar i uppdateringen av huvudindikatorerna för Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda. Från år 2022 systematiseras uppföljningen av huvudindikatorerna. ÅSUBs roll är att bidra med framställning av såväl statistiska indikatorer som indikatorer som uppdateras inom ramen för specifika utrednings- och forskningsuppdrag samt att leverera dessa uppgifter sammanställda till landskapsregeringen.

Temaområdet hållbar utveckling på ÅSUBs webbplats har utvecklats och täcker in allt fler av FN:s fastställda och internationellt jämförbara indikatorer för de 17 globala målen för hållbar utveckling. Inom temaområdet återfinns även statistiska indikatorer för landskapets Utvecklings- och hållbarhetsagenda. Temaområdet omfattar såväl ekonomisk och social som miljömässig hållbarhet. Hållbarhetsperspektivet synliggörs i alla projekt där perspektivet är väsentligt.

4.3 Självstyrelsen

ÅSUBs produktion har som övergripande fokus att beakta självstyrelseorganens behov och verksamhetsområden i den löpande produktionen av statistik och forskningsresultat. Det innebär att ÅSUB även under 2022 prioriterar självstyrelsemyndigheternas behov av underlag för lagberedning, budgetberedning, verksamhetsutveckling samt strategiska beslut.

Inom temaområdet Åland i världen på webbplatsen finns statistik som jämför Åland med länder och regioner i Norden samt utanför Norden. ÅSUB levererar statistik till utomåländska aktörer utgående från överenskommelser och förfrågningar, främst till Statistikcentralen, det nordiska statistiksystemet och FN:s statistiska avdelning. ÅSUB försöker så långt resurserna medger bevaka att riktiga, relevanta och aktuella siffror

om Åland används och att Ålands status framgår korrekt i samband med att uppgifter publiceras internationellt.

5. Strategiska fokusområden för verksamhetsåret

De strategiska fokusområdena har som mål att stöda åländska beslutsfattare med fakta inom de samhällsområden där förändringar och utvecklingsarbete kan vara aktuella under året. Till följd av utvecklingen av coronapandemin läggs fortsatt särskild fokus på uppföljningen av pandemins återverkningar på det åländska samhället. I följande avsnitt av verksamhetsplanen lyfts förnyelsearbete inom statistiken, större projekthelheter och statistik som inte publiceras årligen fram specifikt, medan den kompletta publiceringsverksamheten framgår av publiceringsplanen i bilagan.

Under varje fokusområde återges det som är aktuellt inom den officiella statistiken först och därefter presenteras årets projekt inom utrednings- och forskningsverksamheten. Målet med uppdragsverksamheten är att bidra med fakta genom att ta tillvara myndighetens kompetens, öka användningen av statistiskt material samt öka ÅSUBs och Ålands synlighet. *För uppdragsverksamheten gäller generellt att en förutsättning för att projekten ska kunna genomföras är att de beviljas medel och kan finansieras av uppdragsgivarna under budgetåret.*

5.1 Bärkraftiga välfärdssystem

En uppgift för det offentliga Åland är att utveckla välfärdssystem som tryggar välfärden för ålänningarna långsiktigt i belysningen av verkningarna av coronapandemin.

Den allt ökande tillgången på mikrodata förbättrar möjligheterna att belysa situationen för individen i samhället ur många perspektiv. *Befolkningsstatistiken* utvecklas bland annat när det gäller uppgifter om familjer och hushåll.

Statistiken om *sociala* transfereringar utökas bland annat med nya uppgifter om pensioner. Statistiken inom det sociala området anpassas även till att kommunalförbundet Kommunernas socialtjänst inlett verksamheten från 2021 samt till att barnomsorgsverksamheten överflyttats från det sociala verksamhetsområdet till utbildningsområdet inom kommunernas verksamhet.

För området *hälso- och sjukvård* fortsätter samarbetet med ÅHS för att trygga tillgången på uppgifter, och den statistik som samlas in av Institutet för hälsa och välfärd nyttjas i högre grad. Inom statistiken om *rättsväsendet* utökas brottsstatiken för att möjliggöra mera jämförelser med omvärlden.

Situationen för *barn, elever och studerande med olika neuropsykiatriska funktionsvariationer inom utbildningssystemet* på Åland utvärderas och kartläggs under 2021 - 2022. I studien ingår flera enkäter och intervjuer med hjälp av vilka olika berörda parter synpunkter samlas in, med syfte att alla barn, elever och studerande bör ha rätt till ett adekvat stöd för att utvecklas och lära samt bidrar till det fortsatta arbetet för ett jämlikt och rättvist utbildningssystem på Åland.

Ett samarbete om en årligen återkommande undersökning om ANDTS-vanor bland barn och unga i högstadiet samt gymnasiet planeras med Folkhälsan på Åland.

Undersökningen inleds från hösten 2022 förutsatt att parterna kan hitta en logistisk lösning som passar för alla.

ÅSUB fortsätter att öka användningen av *mikrosimuleringsmodellen SISU* för olika kalkyler över skatter, avgifter och sociala förmåner. Det finns också ett fortsatt behov av att vidareutveckla modellen för att bättre beakta den åländska lagstiftningen.

ÅSUB bidrar under 2022 - 2023 till en omfattande *nordisk studie om klimatpolitikens fördelningseffekter* för inkomstgrupper och regioner inom Norden. Projektet leds av Nordregio. I projektet deltar flera nordiska forskningsinstitut från Finland, Sverige, Danmark, Norge och Island. Även en internationell vetenskaplig mentor från Australien ingår i forskarteamet.

En *jämställdhetsbilaga* till landskapets budget utarbetas som underlag för landskapets jämställdhetsarbete. Bilagan publiceras även separat.

5.2 Offentliga sektorns utveckling

En målsättning inom det här fokusområdet är att producera statistik som beskriver hela den åländska offentliga sektorn samt transaktioner och transfereringar som finns inom sektorn.

När det gäller *offentliga sektorns ekonomi* förnyas insamlingen och vidarerapporteringen av uppgifter om den kommunala ekonomin genom att ett nytt kommuninformationsprogram introduceras och Statskontoret tar över statistiken från Statistikcentralen från statistikåret 2021. Förberedelserna av de nya förfarandena i statistikframställningen som förnyelsen för med sig sker i samverkan med kommunsektorn. De första publiceringarna inom ramen för den nya rapporteringsmodellen sker våren 2022. Inom området offentlig ekonomi utvecklar ÅSUB tillgången till uppgifter om landskapets ekonomi. Produktionen av en konsoliderad resultaträkning för den offentliga sektorn på Åland som introducerades 2021 fortsätter.

Inom *lönestatistiken* förnyas tillvägagångssättet för statistikframställningen. Arbetsgivarna lämnar nu uppgifter om lönerna till inkomstregistret. Målsättningen är att inkomstregistret ska kunna vara huvudkällan för såväl den offentliga som den privata lönestatistiken från statistikåret 2021, en målsättning som dels är beroende av täckningen av data i registret, dels av att de tekniska lösningarna för ÅSUBs åtkomst av data kan lösas.

Inom området *utbildning* fortsätter utvecklingsarbetet vad gäller insamling, produktion och presentation. Vissa förändringar föranleds av den nya grundskolelagen, där barnomsorgen förts till utbildningsväsendet samt den subjektiva rätten till grundskoleundervisning utökas. ÅSUB följer det fortsatta arbetet med datautbytet över gränserna vad gäller avlagda examina för att förbättra täckningen och kvaliteten på examensstatistiken.

Som följd av coronapandemins betydande effekter på sysselsättningen och på många företags lönsamhet följs *skatte- och inkomstutvecklingen* inom den offentliga sektorn på Åland upp systematiskt under 2022.

En *enkätundersökning om kollektivtrafiken på Åland* planeras under 2022 som underlag för ett förnyat trafikförsörjningsprogram. Uppdragsgivare är landskapsregeringen och hela Åland utgör målområde för studien.

Inom ramavtalet med landskapsregeringen kommer därtill fortsättningsvis att finnas viss beredskap för analyser som stöd för aktuella reformer samt transfereringar inom den offentliga sektorn.

5.3 Bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling efter coronapandemin

En bärkraftig utveckling förutsätter att ekonomisk utveckling går hand i hand med miljöhänsyn och långsiktiga sociala hänsyn, vilket i sin tur förutsätter ett mångsidigt kunskapsunderlag för beslutsfattandet.

Inom *arbetsmarknadsstatistiken* läggs särskild fokus på att följa upp effekterna av coronapandemin.

Statistikproduktionen om *byggande och boende* utvecklas med hjälp av mikrodata. Inom området *jordbruk, skogsbruk, fiske* utökas datainnehållet i tabellerna på webbplatsen. Statistiken om jordbruksprodukter förnyas. Gällande statistiken om *turism* utökas innehållet i databastabellerna på webbplatsen.

På grund av att varken Tullen eller Skatteförvaltningen för närvarande kan ta fram data om skattegränshandeln begränsas *varuhandelsstatistiken* till att omfatta enbart den direkta utrikeshandeln.

Inom *företagsstatistiken* fortsätter sammanställningen av omsättningsstatistik för den privata sektorn på Åland, statistiken har beställts av Ålands näringsliv. Företagsstatistiken presenteras under året med tätare frekvens för att följa upp effekterna av pandemin på företagens verksamhetsförutsättningar.

En uppdaterad *hushållskonsumtionsstudie* i samarbete med Statistikcentralen inleds med insamling av data under 2022. Undersökningen används som underlag för data om konsumtionsmönster, privat handel och för uppdatering av vikterna för varor och produktgrupper inom konsumentprisindex.

Sjöfartsstatistiken utvecklas inom området fraktvolymmer. Inom områdena *nationalräkenskaper, transport och kommunikationer* samt *konsumentprisindex* fortgår statistikproduktionen och publiceringarna i samma omfattning som tidigare.

En *översikt över konjunkturläget* publiceras i en rapport under våren. Därutöver ges två konjunktursammanfattningar i serien Översikter och indikatorer ut, en i början av året samt en i samband med den politiska behandlingen av landskapets budget under hösten. Konjunkturanalyserna under året kommer att anpassas till behovet av faktaunderlag om hur ekonomin återhämtar sig från pandemins återverkningar.

Den *webbaserade undersökningen om konsumenternas förtroende* som introducerades som försök under 2021 fortsätter under 2022 i samband med konjunkturanalysen. Verktuget kan även användas för enskilda specifika frågor till konsumenter.

Arbetsmarknadsbarometern 2022 som omfattar såväl privat som offentlig sektor utarbetas under våren.

5.4 Miljö och hållbar utveckling

Hållbar utveckling prioriteras på alla nivåer och på en rad olika arenor i dagsläget.

Inom området *miljö och energi* fortsätter produktionen av avfallsstatistik på uppdrag av landskapsregeringens miljöbyrå. Energistatistiken utvecklas i samråd med sakkunniga inom området. Därtill publiceras samlade uppgifter som belyser hållbar utveckling i serien Översikter och indikatorer.

Allt eftersom tillgången på miljödata utvecklas kommer även statistiken om olika miljöaspekter att kompletteras och temaingången hållbar utveckling utvecklas.

ÅSUB har beredskap att under 2022 genomföra en *studie av ålänningarnas miljömedvetenhet, attityder och beteenden* som ett led i uppföljningen av huvudindikatorerna för Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Den preliminära målsättningen är att uppdaterad information ska finnas tillgänglig tills 2022 års statusrapport publiceras.

En ny *enkätbaserad tillitstudie* planeras till hösten 2022. Hög mellanmännisklig tillit beskrivs som ett slags socialt kapital och utgör en huvudindikator för social hållbarhet inom hållbarhetsarbetet på Åland. Jämförelser över tid är av stor betydelse för uppföljning av Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda.

5.5 Övriga utvecklingsområden och -projekt

Även inom andra statistikområden finns behov av utveckling för att kunna få fram relevanta, aktuella och jämförbara data.

ÅSUB kommer att uppmärksamgöra *självstyrelsens 100-årsjubileum* både genom särskilda jubileumspubliceringar och genom deltagande i seminarier och evenemang. Aktiviteterna kommer att belysa såväl historiska perspektiv som aktuella förhållanden och framtidsperspektiv.

För *Statistisk årsbok* sker ett fortgående utvecklingsarbete. *Åland i siffror* publiceras från år 2022 på tre språk, svenska, engelska och finska. Den grafiska utformningen och innehållet utvecklas under jubileumsåret.

Arbetet med att utveckla statistik baserad på koordinater liksom att publicera mera data i *kartformat* förs vidare under året.

Webbplatsen utvecklas med ytterligare databaser, interaktiva grafer introduceras och hållbarhetsindikatorerna utökas. Därtill görs webbplatsen än mer tillgänglig och utseendet förenhetligas med ÅSUBs grafiska profil.

ÅSUB fortsätter att leverera *statistik till utomåländska aktörer* med utgångspunkt i överenskommelser och förfrågningar, främst till Statistikcentralen och rikets övriga statistikmyndigheter, det nordiska statistiksystemet och FN:s statistiska avdelning. Leveranserna till FN ses över med målsättningen att mera uppgifter om Åland kunde synliggöras genom FN-statistiken.

Inom utredningsverksamheten kommer ÅSUB att i enlighet med tidigare praxis ta sig an andra utredningsuppdrag, såvida efterfrågan inom de prioriterade fokusområdena inte fyller hela kapaciteten. Projekt som fyller flera av följande kriterier prioriteras:

- projekt inom samhällsviktiga områden
- återkommande projekt
- projekt som omfattar hela Åland och inte endast någon eller några kommuner/organisationer
- projekt som utvecklar ÅSUBs verksamhet, metoder eller kompetens

Prioriteringarna mellan uppdragen följer ÅSUBs fastställda uppdragspolicy.

Bilaga 1: Publiceringsplan efter ämnesområde 2022

Ämnesområde	Publikation	Publikationstyp	Prel./ slutliga uppgifter
Allmän	Åland i siffror 2022 (tre språk) Statistisk årsbok för Åland 2022	Fickstatistik Årsbok	
Arbetsmarknad	Arbetslöshetsituationen december 2021 Arbetslöshetsituationen januari 2022 Arbetslöshetsituationen februari 2022 Arbetslöshetsituationen mars 2022 Arbetslöshetsituationen april 2022 Arbetslöshetsituationen maj 2022 Arbetslöshetsituationen juni 2022 Arbetslöshetsituationen juli 2022 Arbetslöshetsituationen augusti 2022 Arbetslöshetsituationen september 2022 Arbetslöshetsituationen oktober 2022 Arbetslöshetsituationen november 2022 Sysselsatt arbetskraft 2020 Befolkningen efter huvudsaklig verksamhet 2021 Bakgrundsuppgifter om arbetslöshet 2021	Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Webbpublicering Webbpublicering	Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Prel. Slutliga
Befolkning	Invånarantalet 31.12.2021 Befolkningsrörelsen 2021, preliminära siffror Befolkningsrörelsen första kvartalet 2022 Befolkningsrörelsen andra kvartalet 2022 Befolkningsrörelsen tredje kvartalet 2022 Befolkningens språk, födelseort och medborgarskap 2021 Befolkningens åldersstruktur 2021 Invånarantalet i byar och stadsdelar 2021 Befolkningsrörelsen 2021, slutliga siffror Flyttningsrörelsen 2021 Befolkningen 2021 Familjer och hushåll 2021	Webbpublicering Webbpublicering Webbpublicering Webbpublicering Webbpublicering Webbpublicering Webbpublicering Webbpublicering Webbpublicering Webbpublicering Statistikrapport Statistikmeddelande Statistikmeddelande Webbpublicering	Slutliga Prel. Prel. Prel. Prel. Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga
Boende	Bostäder och boendeförhållanden 2021 Aktiebostadsöverlåtelse 2021 Hyresstatistik 2022	Statistikmeddelande Webbpublicering Statistikmeddelande	Slutliga Slutliga Slutliga
Byggnader	Byggnader 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
Byggnadsöverlåtelse	Fastighetsöverlåtelse 2021	Webbpublicering	Slutliga
Företag	Bokslutsstatistik för företag 2020 Företagsstatistik 2021 Koncernstatistik 2020	Statistikmeddelande Webbpublicering Webbpublicering	Slutliga Slutliga Slutliga
Handel	Utrikeshandel med varor 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
Hälsa- och sjukvård	Besök och vård dagar inom hälso- och sjukvården 2021 Årningarnas hälsa	Webbpublicering Webbpublicering	Slutliga Slutliga
Inkomst och skatter	Inkomst och skatter 2020	Webbpublicering	Slutliga
Jord- och skogsbruk, fiske	Sålda lantbruksprodukter 2021	Webbpublicering	Slutliga
Konsumtionsindex	Konsumtionsindex december 2021 Konsumtionsindex januari 2022 Konsumtionsindex februari 2022 Konsumtionsindex mars 2022 Konsumtionsindex april 2022 Konsumtionsindex maj 2022 Konsumtionsindex juni 2022 Konsumtionsindex juli 2022 Konsumtionsindex augusti 2022 Konsumtionsindex september 2022 Konsumtionsindex oktober 2022 Konsumtionsindex november 2022	Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande Statistikmeddelande	Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga Slutliga
Kultur	Biblioteksverksamhet och bokproduktion 2021	Webbpublicering	Slutliga
Löner	Lönestatistik för offentliga sektorn 2021	Statistikrapport	Slutliga
Nationella räkenskaper	Nationella räkenskapsdata 2020	Statistikmeddelande	Slutliga

Ämnesområde	Publikation	Publikationstyp	Prel./ slutliga uppgifter
Offentlig ekonomi	Kommunernas och kommunalförbundens budgeter 2022	Statistikmeddelande	Slutliga
	Kommunernas bokslut 2021, prelim. uppgifter	Statistikmeddelande	Prel.
	Prisindex för den kommunala basservicen på Åland	Statistikmeddelande	Slutliga
	Kommunernas och kom. förbundens ekonomi och verksamhet 2021	Statistikrapport	Slutliga
	Kommunernas skattesatser 2023	Webbpublicering	Slutliga
	Den åländska offentliga sektorns konsoliderade resultaträkning	Webbpublicering	Slutliga
Rättsväsende	Brott som kommit till myndigheternas kännedom 2021	Webbpublicering	Slutliga
Sjöfart	Sjöfartsstatistik 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
Socialväsende	Verksamhet inom kommunernas socialvård 2021	Webbpublicering	Prel.
Transport och kommunik.	Trafikolyckor 2020	Webbpublicering	Slutliga
	Trafikolyckor fjärde kvartalet 2021	Webbpublicering	Slutliga
	Trafikolyckor första kvartalet 2022	Webbpublicering	Prel.
	Trafikolyckor andra kvartalet 2022	Webbpublicering	Prel.
	Trafikolyckor tredje kvartalet 2022	Webbpublicering	Prel.
	Motorfordon 2021	Webbpublicering	Slutliga
	Inkvarteringsstatistik för hotell 2021	Webbpublicering	Prel.
Turism	Inkvarteringsstatistik för hotell, januari 2022	Webbpublicering	Prel.
	Inkvarteringsstatistik för hotell, februari 2022	Webbpublicering	Prel.
	Inkvarteringsstatistik för hotell, mars 2022	Webbpublicering	Prel.
	Inkvarteringsstatistik för hotell, april 2022	Webbpublicering	Prel.
	Inkvarteringsstatistik för hotell, maj 2022	Webbpublicering	Prel.
	Inkvarteringsstatistik för hotell, juni 2022	Webbpublicering	Prel.
	Inkvarteringsstatistik för hotell, juli 2022	Webbpublicering	Prel.
	Inkvarteringsstatistik för hotell, augusti 2022	Webbpublicering	Prel.
	Inkvarteringsstatistik för hotell, september 2022	Webbpublicering	Prel.
	Inkvarteringsstatistik för hotell, oktober 2022	Webbpublicering	Prel.
	Inkvarteringsstatistik för hotell, november 2022	Webbpublicering	Prel.
	Inresande till Åland 2021	Webbpublicering	Slutliga
	Statistik över gästhamnarna 2022	Webbpublicering	Slutliga
	Turiststatistik 2021	Statistikrapport	Slutliga
Högsäsongstatistik över inkvarteringen 2022	Webbpublicering	Prel.	
Utbildning	Avlagda examina 2021	Statistikmeddelande	Slutliga
	Grundskolan hösten 2022	Statistikmeddelande	Slutliga
	Utbildning efter grundsk. samt vid Högskolan på Åland ht 2022	Statistikmeddelande	Slutliga
	Studier utanför Åland 2021	Webbpublicering	Slutliga
	Utbildning som inte leder till examen 2021	Webbpublicering	Slutliga
	Genomströmning på gymnasienivå och vidare studier 2005-2021	Webbpublicering	Slutliga
	Barnomsorgen 2021	Webbpublicering	Slutliga
Översikter och indikatorer	Konjunkturindikatorer 2021	Översikter och indikatorer	
	Hållbar utveckling 2022	Översikter och indikatorer	
	Kulturella och kreativa näringar	Översikter och indikatorer	
	Ekonomisk översikt hösten 2022	Översikter och indikatorer	
	Kvinnor och män i samhället	Översikter och indikatorer	
	Inkomstfördelning och välfärd 2022	Översikter och indikatorer	
Utredningsrapporter	Konjunkturläget våren 2022		
	Utvärdering: Barn med neuropsykiatriska funktionsvariationer inom utbildningen på Åland		
	Arbetsmarknadsbarometern 2022		
	Ålänningarna och miljön		
	ANDTS-vanor bland unga på Åland		
	Tillitsstudie 2022		
	Kollektivtrafiken på Åland		

Ålands statistik- och utredningsbyrå, ÅSUB, är en oberoende institution vars främsta uppgifter är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva forskning och utredningsverksamhet. ÅSUB producerar aktuell statistik inom ett stort antal områden. Inom forskningen och utredningsverksamheten är det samhällsekonomiska området centralt men verksamheten omfattar även många andra relevanta samhällsfrågor.

All statistik, alla rapporter och annat kunskapsunderlag publiceras på ÅSUB:s webbplats www.asub.ax.

Tel. +358 18 25490
info@asub.ax | www.asub.ax
PB 1187 | AX-22 111 Mariehamn